

alle svarene forkert. Spørgsmålet er, om den rigtige forsøgsperson vil fastholde sit eget korrekte svar eller begynde at rette sig ind efter gruppen.

Konklusionen: Selv om de fleste personer fastholdt deres rigtige svar, var "fejlprocenten" i forsøgsgruppen 37 % mod mindre end 1 % i kontrolgruppen. Det vil sige, at 36 % af forsøgspersonerne til sidst begyndte at ændre deres svar for at tilpasse sig konsensusgruppen, selv om de vidste, at de var forkerte.

Omkring en tredjedel af folk vil enten lade som om, at de ændrer mening af hensyn til konformitet, eller, hvilket er mere alarmerende, vil faktisk ændre deres overbevisning, hvis de finder sig selv i mindretal.

Anvendelsen: Iscenesatte eller opdigtede meningsmålinger, forfalskede stemmeoptællinger ved valg, bot-konti på sociale medier, astroturfing-kampagner. Overskrifter i medierne, der proklamerer "alle ved X" eller "kun 1 % af folk mener Y".

Der er mange redskaber, man kan bruge til at skabe indtryk af en falsk "konsensus", et fabrikeret "flertal".

BEMÆRK: Eksperimentet er blevet udført en million gange i snesevis af variationer, men det måske mest interessante resultat er, at det at sætte blot én anden person i panelet, som er enig med forsøgspersonen, syntes at reducere overensstemmelsen med 87 %. I bund og grund hader folk at være en enlig stemme, men vil tolerere at være i mindretal, hvis de har støtte. Godt at vide.

4. Festingers eksperiment med kognitiv dissonans

Eksperimentet: Det mindst kendte eksperiment på listen, men på nogle måder det mest fascinerende. I 1954 skabte Leon Festinger et eksperiment for at evaluere fænomenet kognitiv dissonans, hans setup var igen ret simpelt.

En forsøgsperson får en gentagende og kedelig fysisk opgave at udføre (oprindeligt drejede han træpinde, men andre variationer anvender andre opgaver).

Efter at opgaven er udført, får forsøgspersonen besked på at gå hen og forberede den næste forsøgsperson (i virkeligheden en laborant) på opgaven ved at lyve og fortælle ham/hende, hvor interessant opgaven var.

Det er på dette tidspunkt, at forsøgspersonerne deles op i to grupper, den ene gruppe tilbydes 20 dollars for at lyve, den anden kun 1 dollar. Dette er det egentlige eksperiment.

Konklusionen: Efter at have løjet over for de falske forsøgspersoner og fået deres penge udbetalt, deltager de rigtige forsøgspersoner i et interview efter eksperimentet og noterer deres ægte tanker om opgaven.

Interessant nok modtagerne af 20 dollar generelt sandheden, nemlig at de fandt opgaven kedelig og repetitiv. Mens en-dollar-gruppen oftest hævdede, at de virkelig nød opgaven.

Dette er kognitiv dissonans i praksis.

For 20-dollar-gruppen var pengene i bund og grund en god grund til at lyve over for deres medforsøgsperson, og de kunne retfærdiggøre deres egen adfærd i deres hoved. Men for 1-dollar-gruppen gjorde den beskedne belønning deres uærlighed internt uberettiget, så de måtte ubevidst skabe deres egen retfærdiggørelse ved at overbevise sig selv om, at de slet ikke løj.

Sammenfattende kan man sige, at hvis du tilbyder folk en lille belønning for at gøre noget, vil de lade som om de nyder det eller er investeret på anden vis for at retfærdiggøre, at de kun laver en lille fortjeneste.

Anvendelsen: Kasinoer, computerspil og andre interaktive medier bruger dette princip hele tiden, idet de tilbyder spillerne en meget lille gevinst, vel vidende at de vil overbevise sig selv om, at de nyder at spille. Store virksomheder og arbejdsgivere kan ligeledes benytte sig af dette fænomen til at holde lønningerne nede, da de ved, at lavtlønnede arbejdstagere har en psykologisk mekanisme, der kan overbevise dem om, at de nyder deres arbejde.

BEMÆRK: En variation af dette eksperiment introducerer en tredje gruppe, som ikke får penge for at lyve. Denne gruppe er ikke påvirket af kognitiv dissonans og vil vurdere opgaven ærligt ligesom den velbetalte gruppe.

5. Abe-stigen

Eksperimentet: Dette er en noget kontroversiel tilføjelse til listen, men det kommer vi ind på senere. Det er et meget berømt eksperiment, som du sikkert har hørt citeret snesevis af gange.

I 1960'erne satte forskere på Harvard fem aber i et bur med en trappetige i midten. På toppen af trappetigen er der en masse bananer, men hver gang en abe forsøger at klatre op ad stigen, bliver de alle sprøjtet med iskoldt vand. Til sidst lærer aberne at undgå stigen.

Så fjernes en abe, og en ny abe kommer ind. Han går naturligvis direkte mod stigen og bliver angrebet af de fire andre aber.

Derefter fjernes endnu en abe, og endnu en ny abe introduceres. Han går naturligvis lige hen til stigen og bliver angrebet af de fire andre aber, herunder den ene, der aldrig blev sprøjtet.

De fortsætter med at udskifte hver abe på skift, indtil der ikke er nogen aber til stede, der nogensinde er blevet sprøjtet med vand, og alligevel nægter de alle at gå i nærheden af trappen og forhindrer alle de nye aber i at gøre det.

Den indlysende konklusion her er, at mennesker kan konditioneres til tankeløst at følge regler, som de ikke forstår.

Det eneste problem med det er, at intet af dette nogensinde er sket.

Ja, det er den kontrovers, jeg nævnte tidligere. På trods af at det er let at finde på alle hjørner af internettet, på trods af artikler i magasiner, der forklarer det, og animationer, der fortæller om det ... det er aldrig sket. Eksperimentet synes at være helt apokryfe.

Ingen stige, ingen aber, intet koldt vand.

Så selv om dette formodede eksperiment ikke lærer os noget om flokmentalitet, forklarer det den moderne verden, fordi det viser os, hvor let en myte kan blive til virkelighed ved hjælp af gentagelse.

BONUS: Abe-stigen Redux

Det er rigtigt, det stopper ikke her, der er endnu en drejning.

National Geographic har faktisk genskabt det fiktive abestigeeksperiment ved hjælp af mennesker:

En forsøgsperson går ind i et venteværelse hos en læge fyldt med falske patienter. Når en klokke lyder, rejser alle de falske patienter sig op i et øjeblik og sætter sig så på deres pladser igen.

Efter at denne proces gentages et par gange, fjernes de falske patienter langsomt en efter en, indtil kun forsøgspersonen er tilbage. Derefter introduceres sekundære rigtige forsøgspersoner en ad gangen.

Forsøget har til formål at besvare følgende spørgsmål:

- Vil den oprindelige forsøgsperson rejse sig ved klokken uden at vide hvorfor?
- Vil de fortsætte med at rejse sig, når de er alene i rummet?
- Vil de derefter lære de nye forsøgspersoner denne adfærd?

Svaret på alle tre spørgsmål ser ud til at være "ja".

Selv om det er langt mindre videnskabeligt end de fire andre eksperimenter, tager jeg dette med her af en meget specifik grund. Ovenstående video af eksperimentet optager ikke blot den konforme adfærd, men beskriver den som muligvis gavnlig. Den tilføjer, at flokadfærd redder liv i naturen og er "den måde, vi lærer at socialisere os på".

Et meget interessant synspunkt, synes du ikke?

Så mens det falske abeksperiment, der aldrig fandt sted, blev brugt til at lære os om faren ved flokmentalitet, lærer dets ikke-eksistens os faktisk om farerne ved ikke-primære kilder og gruppebevidsthedens evne til at konfabulere.

I mellemtiden bruges det rigtige abeksperiment til at sælge os den idé, at flokmentalitet eksisterer, men at det potentielt er en god ting. Det giver anledning til at overveje, om det hele kunne være iscenesat, blot for at fremme konformitet.

...Er verden ikke et mærkeligt og forvirrende sted?

Så, her er de. Fem af de mest kritiske psykologiske undersøgelser, der nogensinde er udført, og forhåbentlig vil ingen fremover være i mørke, når der henvises til disse begreber eller eksperimenter.

Men pointen med denne artikel er ikke kun at få dig, læseren, til at forstå disse eksperimenter ... det er også meningen at minde dig om, at de gør det.

De ansvarlige, eliten, de 1 %. Magthaverne - der ikke burde være der - hvad end du vil kalde dem.

De kender disse eksperimenter. De har studeret dem. De har sandsynligvis gentaget dem utallige gange i stor skala og på uetiske måder, som vi dårligt nok kan forestille os. Hvem ved præcis, hvad der foregår i deep states fugtige mørke fangehuller?

Husk bare, at de ved, hvordan den menneskelige hjerne fungerer.

- De ved, at de kan få folk til at gøre hvad som helst, hvis de forsikrer dem om, at de ikke vil blive holdt ansvarlige.
- De ved, at de kan stole på, at folk vil misbruge enhver magt, de får, ELLER tro, at de er magtesløse, hvis de bliver behandlet på den måde.
- De ved, at gruppepres vil ændre mange menneskers mening, selv i lyset af den ubestridelige virkelighed, især hvis du får dem til at føle sig helt alene.
- De ved, at hvis du kun tilbyder folk en lille belønning for at udføre en opgave, vil de finde på deres egen psykologiske begrundelse for at tage den.
- De ved, at folk tankeløst vil gøre det, som alle andre gør, uden at spørge om en grund.
- Og de ved, at folk gerne vil tro på noget, der aldrig er sket, hvis det gentages ofte nok.

De ved alt dette. Og de bruger denne viden hele tiden - hele tiden.

Hver eneste reklame, du ser, hver eneste artikel, du læser, hver eneste film, de udgiver, hver eneste nyhed, hvert eneste "viralt" indlæg på de sociale medier, hvert eneste trending hashtag.

Hver eneste krig. Hver pandemi. Hver overskrift.

De er alle konstrueret med disse principper i tankerne for at fremkalde specifikke følelsesmæssige reaktioner, der styrer din adfærd og dine overbevisninger. Det er sådan, medierne arbejder, ikke for at informere dig, ikke for at underholde dig ... men for at kontrollere dig.

Og de har perfektioneret det med denne videnskab. Husk altid på det!

